

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Mestni: do 30 peti a 2 D, do 100 vrsi 2D 50 p, večji inserati peti vsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Kranjska ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304

Uredništvo: Kranjska ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Postnina plačana v gotovini.

Razpust Trgovske zbornice

Že precej časa so se pojavljale vesti, da namerava trgovski minister razpustiti ljubljansko zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Vestí so se trdovratno vzdrževale, dasi so se zdele neverjetne.

Sedaj je stvar postala resnica. Trgovski minister Krajač, član vlade, ki se nahaja v demisiji in ki samo še vodi posle do sestave nove vlade ter ima potemtakem le še malo moralne avtoritete, se je smatral za upravičenega, izreči razpust zbornice.

Odlok trgovskega ministrstva ima na sebi vse znake partizanske odredbe: izrablja se pozicija vlade v svrhu, da se doseže navidezni strankarski uspeh, pa tudi če jo dobijo po glavi povsem neprizadeti. V konkretnem slučaju si radičevci morda domišljajo, da so zadeli SDS. Udarili pa so na celokupno organizirano slovensko gospodarstvo. Tako postaja slučaj s Trgovsko zbornico eden najbolj kričečih primerov brezvestne partizanske politike, kar smo jih dosedaj imeli v Jugoslaviji.

Dolgo časa se je napovedovalo, da bodo volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo razveljavljene in da se bodo vršile nove volitve. Toda komisija, ki ji je dal trgovski minister preiskati volitve, ni mogla dognati nepravičnosti in nezakonitosti, ki bi bile zadosten razlog za razveljavljanje volitev, in po tej poti ni bilo mogoče odstraniti novega predstavništva Zbornice. Tedaj je gospod minister prijel stvar od mnogo enostavnejše strani; dal je kratkoročno razglašiti novoizvoljeno Zbornico, dasi ni imel za to nikakega pravnega, niti stvarnega razloga.

Naglašamo: Zbornico za neljubo večino bi bilo mogoče odstraniti samo, ako bi se dognale volilne nezakonitosti v toliki meri, da bi jih bilo potrebna korigirati z novimi volitvami. Ker pa se to ni moglo dognati, bi bilo treba počakati, da se nova Zbornica sestane in se šele potem, ako bi se izkazalo, da ni sposobna za delo, bi bila morda do neke mere upravičena odredba vlade, ki bi hotela dela nezmožno korporacijo nadomestiti z nečem boljšim. Toda vladi se ni zdelo potrebno, ravnati se po teh normah, ki so običajne v sličnih primerih, ni se ji zdelo umestno počakati, da se nova Zbornica sestane, marveč jo je kratkoročno razpustila. Pri tem prihaja zanjo seveda v poštev spoznanje, da bi bila nova Zbornica za delo popolnoma sposobna in da bi se ji s strani bržkone nikdar ne dalo priti do živga.

Afera z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo ostane karakteristično poglavje naše upravne prakse. Partizanstvo jo ima na vesti. Take ali slične odredbe so bile morda opravičljive v prvi dobi naše državne samostojnosti, ko je bilo treba afirmirati državne interese napram raznim političnim pojavom s sumljivim ozadjem, ki jih je bilo treba onemogočiti s stališča državne varnosti. Toda tudi v takratni revolucionarni dobi je bila najboljša praksa ona, ki je čuvala zakonitost in ni brez skrajne potrebe dražila vdomečeni čut za normo, za legalnost; tudi v skrajnih slučajih je treba varovati vsaj formo.

V slučaju Trgovske zbornice tudi forma ni varovana. Minister je namreč razpustil korporacijo, ki še ni bila niti konstituirana in torej še sploh ni živela. Razpust take zbornice je gotovo unikum za vso Evropo in lahko beležimo v Jugoslaviji v tem oziru zopet nov zlosten in nečasten rekord.

Najbolj žalostno pri dogodku je, da so ga zakrivali naši ožji rojaki. Znano nam je, da se je minister Krajač dolgo upiral podpisu nezakonitega akta, a da so neprestano nanj pritiskali pristaši g. Pucija, torej ona skupina, ki se je še nedavno tako širokoustila, kako se bori proti korupciji, proti nezakonitostim in za zdravo upravo. Zdal pa je ravno na pritisk te skupine izvršen čin brezpravnosti, kakršnega še tudi naša, v tem pogledu precej bogata politična zgodovina ne pozna.

Naloga moderne državne uprave mora biti, da utrdi konsolidacijo razmer in ojači zaupanje prebivalstva v zakone in pravico. Do skrajnih mej možnosti je treba iz uprave izločiti pristranost in partizanstvo, kakor je to tudi težko v današnji dobi, ko je parlamentarizem pokazal tako hude in nezdružljive izrodke, da se o pravi nepristranosti sploh več ne da govoriti. Ali vsaka vlada mora vendar stremeti za tem, da se njena uprava čim bolj depolitizira, predvsem pa, da ne gre v svoji politični pristranosti tako daleč, da mora vzbujati druge stranke na obupni boj do skrajnosti. Strankarska uprava je najslabša osnova za notranjo konsolidacijo in je pričetek skrajne nestabilnosti in zmede.

Brezuspešni poskusi Ljube Davidoviča

Kralj je poveril včeraj mandat za sestavo koalicijske vlade Ljubi Davidoviču. — Senzacionalen sestanek med Davidovičem in Pribičevićem. — Samostojni demokrati vztrajajo na zahtevi po razpisu novih volitev.

— Beograd, 22. decembra. Kakor je bilo včeraj pričakovati, je kralj včeraj popoldne po vrnitvi mandata od strani Nikole Uzunovića povabil k sebi načelnika Demokratske zajednice Ljuba Davidoviča in mu poveril mandat za sestavo vlade. Ljuba Davidovič je predvsem iz prestižnih ozirov sprejel mandat in obljubil kralju, da bo poizkusil sestaviti novo vlado. Mandat se glasi za sestavo koncentracijske ali široke koalicijske vlade. Davidovič je koj po povratku z dvora pozval podpredsednika radikalnega poslanskega kluba Ilijo Mihajlovića k sodelovanju, ki pa je izjavil, da mora o tem odločiti njegov klub, ki bo imel danes ob 11. dopoldne sejo. Radi tega je Davidovič odločil nadaljnja posvetovanja z voditelji strank na danes dopoldne.

— Beograd, 22. decembra. Danes dopoldne je prišel v Beograd vodja HSS Stepan Radić, ki se je na vest, da je Ljuba Davidovič sprejel mandat za sestavo nove vlade, požuril iz Zagreba. Koj po prihodu je odšel v svoj poslanski klub, kjer se je sestel z ostalimi voditelji HSS. Do 12. ure Stepan Radić ni mogel stopiti z nobenim voditeljem parlamenta v stik. Opaženo je bilo zlasti, da ga Ljuba Davidovič ni prosil za razgovor.

Ljuba Davidovič je prišel v Narodno skupščino na vse zgoraj. Po kraji konferenci s šefi ožje opozicije, ki so ji prisostvovali dr. Spaho, Joca Jovanović in dr. Korošec, je ob 9.40 sprejel zastopnika kluba Ljube Jovanovića, posl. Veljo Vukičevića. Sestanek je

trajal četrt ure. Posl. Vukičević je izjavil, da mu je Ljuba Davidovič ponudil sodelovanje. Vukičević je odvrnil Davidoviču, naj se prej sporazume z ostalimi večjimi skupinami in naj šele nato jemlje v poštev tudi klub Ljube Jovanovića.

Pravo senzacijo pa je vzbudil nato sestanek med Ljubo Davidovičem in vodjo SDS Svetozarjem Pribičevićem. Oba voditelja sta se po razpustu nekdanje demokratske stranke danes prvič sestala pri važnem političnem razgovoru, ki je trajal skoro celo uro. Po sestanu je Svetozar Pribičević izjavil novinarjem: »Bil sem pri g. Davidoviču, ki me je vprašal, ali bi bil pripravljen vstopiti v njegovo vlado in kakšne pogoje stavljam. Jaz sem odgovoril g. Davidoviču, da nimam ničesar proti g. Davidoviču in proti njegovi stranki in da bi samostojni demokrati radi sodelovali v novi vladi ali da ne verjememo, da bi moglo priti do solidnega sodelovanja strank, ki bi bile pozvane v to vlado. Zato je moje stališče še vedno, da gremo na volitve. Vstop v vlado odklanjamo, ker ne vidimo možnosti lojalnega in solidarnega dela v tako heterogeni vladi, kakor jo edino lahko sestavi g. Davidovič.«

Pribičević je ponovno in izrečno poudaril, da nima ničesar proti Davidoviču in njegovi stranki. Novinarji so ga nato vprašali, ali sta na sestanku z Davidovičem govorila še o drugih važnih stvareh. Pribičević je odvrnil: »Da, toda te stvari niso za javnost!«

Radikali odklanjajo sodelovanje

Radikalni klub je na kratki seji soglasno odklonil vstop v vlado. — Popoldne vrne Davidovič mandat ali pa dobi — volilno vlado. — Najverjetnejše je, da dobi mandat Marko Trifković.

— Beograd, 22. decembra. Proti 11. dopoldne so se pričeli zbirati v Narodni skupščini prvaki narodno-radikalne stranke. Opaženo je bilo, da so bili zelo rezervirani. Novinarji so imeli vtis, kakor da iščejo radikali primerne formule, da bi po eni strani lahko odklonili sodelovanje z Davidovičem, ki mu kot mandatorju krone pripada predsedništvo vlade, po drugi strani pa, da ohranijo z Davidovičevim stranko odprto možnost sodelovanja za slučaj, da bi po ponesrečenem mandatu Ljube Davidoviča prevzel sestavo vlade zopet radikal Marko Trifković. Seja poslanskega kluba radikalne stranke se je pričela malo po 11. uri. Po kratki seji je predsedništvo kluba izdalo sledeči komuniké:

»Klub radikalne stranke je vzel na znanje poročilo prvega podpredsednika g. Ilije Mihajlovića o pozivu g. Ljube Davidoviča, da naj narodno-radikalna stranka sodeluje v koncentracijski ali širši koalicijski vladi, ki bi jo sestavil g. Ljuba Davidovič. Klub je soglasno sklenil, da z ozirom na svojo stališčno moč ne more sodelovati v koncentracijski vladi, ki bi jo sestavil g. Ljuba Davidovič.«

Pričakuje se, da bo Ljuba Davidovič z ozirom na to odklonilo stališče, ki ga je zavzemal napram njegovemu poizkusu klub narodno-radikalne stranke, še tekom današnjega dneva vrnil kroni sponi poverjeni mu mandat. Kot prva oseba, ki ji bo eventualno kralj poveril mandat za sestavo nove vlade, se imenuje predsednik Narodne skupščine Marko Trifković. Po kuloarjih Narodne skupščine so se opoldne raznesle vesti, da ni izključena volilna vlada Ljube Davidoviča in Pribičevića.

— Beograd, 22. decembra. Danes ob pol 18. bo sprejel Ljuba Davidovič v avdijenci. Vrne se, da bo pri tej priliki Ljuba Davidovič vrnil kroni mandat za sestavo vlade, ker tozadevna pogajanja niso uspela. Iz demokratske zajednice pa zatrjujejo, da bo Ljuba Davidovič na popoldanski avdijenci zahteval volilni mandat, opirajoč ta svoj predlog na to, da se je ponesrečil tako njegov poskus kot tudi poskus Nikole Uzunovića, da se sestavi delovna vlada.

Za popoldansko avdijenco Ljube Davidoviča vlada v vseh političnih krogih izredno veliko zanimanje.

— Beograd, 22. dec. Kakor se iz zanesljivega vira zatrjuje, bo kralj še nocoj poveril Marku Trifkoviću mandat, ki pa se ne bo več glasil za široko koalicijo, temveč za delovno vlado, ki bi mogla delovati z Narodno skupščino. Ta ožji mandat bo skušal g. Trifković oživotvoriti s kombinacijo radikalni in Demokratska zajednica. Izgledi pa niso preveč ugodni. Smatra se, da bo gosp. Trifković potreboval več dni za svoja pogajanja.

Radiceve grožnje radikalom

— Zagreb, 22. decembra. Današnji »Dom« priobčuje med politično-kulturnimi vestmi zelo ostro notico, ki se čita kakor grožnja proti Beogradu. — Stepan Radić pravi, da se je HSS pripravila na opozicijo na t način, da je zbrala v poudelnih odborih Narodne skupščine in v ministrstvih toliko gradiva proti korupciji, da ga bo ob priliki uporabila bodisi v finančnem odboru, bodisi v plenumu Narodne skupščine. Ako pa ostane HSS v vladi, bo HSS to gradivo predložila sejam ministrskega sveta. Le v slučaju, da bi to zahtevali važni državni interesi, bi gradivo predložila tudi Narodni skupščini.

Na drugem mestu govori Stepan Radić o grozljivih pismih, ki jih je baje prejel v Beogradu po smrti Nikole Pašića. Radić je interveniral pri predsedniku vlade, ki pa mu je odvrnil, da je tudi on prejel toliko in toliko grozljivih pism, ako se pogreba Nikole Pašića udeleži ta in ona oseba. Radić izjavlja, da to ne zadostuje v kulturni državi sredi Evrope.

Panta Gavrilović umrl?

— Atene, 22. decembra. Jugoslovanski poslanik Panta Gavrilović je nenadno težko obolen leži na smrtni postelji.

— Beograd, 22. decembra. Po najnovejših vesteh iz Aten so zdravniki izgubili vsako nado, da ohranijo našega poslanika v Atenah Gavrilovića pri življenju. Se nepotrebno vest pravi, da je Panta Gavrilović danes jutraj preminul.

Pašićev naslednik v parlamentu

— Beograd, 22. decembra. Na mesto pok Nikole Pašića pride v Narodno skupščino njegov namestnik župnik iz Rume Emilijan Grbić.

Razpust Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

Na pritisk slovenskih radičevcev je minister Krajač protizakonito razpustil novoizvoljeno Zbornico.

— Beograd, 22. decembra. Na pritisk svojih pristašev iz Slovenije je radičevski minister trgovine dr. Krajač včeraj razpustil novoizvoljeno Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Ob enem je razpuščena tudi sta-

ra zbornica. Dasi zakon nikjer ne predvideva komisarija, je minister vendar imenoval za komisarija Zbornice g. Ivana Jelačina ml., za njegovega namestnika pa g. Ivana Ogrina.

Stesemann o nemški zunanji politiki

Nemčija vodi miroljubno politiko brez ozira na notranje politične spremembe. — Evropa na začetku nove razvojne dobe. — Solidarnost interesov vseh evropskih narodov. — Veliki uspehi in bodoči cilji Društva narodov.

— Hamburg, 22. decembra. Nemški zunanji minister dr. Stesemann je imel po povratku iz Zeneve v hamburškem rotovžu velik govor, v katerem je naglasil potrebo svetovne solidarnosti. Med drugim je izjavil: Nemška zunanja politika stoji v službi svetovnega mira, ne da bi pri tem zapostavljala interese svojega lastnega naroda in države. Mnogo velikih zaprek in ovir bo treba še premostiti, predno bomo dosegli cilj in svetovni mir med vsemi narodi; toda to nas ne sme strašiti pred nadaljnim potom. Kolebanje in izpremembe v notranji politiki ne morejo in smejo spremeniti temeljnih smernik nemške zunanje politike, ki se opira na razpoloženje pretežno večne nemškega naroda.

Velik napredek na tej poti značijo dogodki in sklepi na zadnjem zasedanju Društva narodov. Dosegla se je povolna rešitev dveh temeljnih vprašanj, ki so doslej ovirale nadaljnji povoljni razvoj dogodkov. Izpolnjeni so pogoji mirovnih pogojev in postali smo enakovredni z ostalimi državami, združenimi v Društvu narodov. Vse to pa je le ena etapa, ki mora logično roditi še

nadaljne posledice. Nemogoče je dopuščati popolno svobodo oboroževanja, pri tem pa le eni sami državi zabraniti vsako oborožitev. Enaka pravica za vse. Nikdo ne more Nemčiji očitati, da ni lojalno izpolnjevala svojih obveznosti in zato sem prepričan, da bomo našli na prihodnjem zasedanju še več uvidevnosti kakor doslej.

Največji uspeh Zeneve pa leži v tem, da dajejo zasedanja priliko za odkrite razgovore. Nahajamo se v začetku popolnoma novega razvoja Evrope in baš v tej dobi je velikanske važnosti, da vodilni močje z dejanji pokažejo, da vlada med posameznimi narodi popolno zaupanje. Temeljna ideja, ki mora voditi društvo Narodov, je spoznanje solidarnosti interesov, ki združuje vse evropske narode in Evropo samo z ostalimi kontinenti. Locarno in vstop Nemčije v Društvo narodov sta ustvarila podlago za tako solidarnost, ki pa ne sme ostati le mrtva črka in prazna fraza, ampak se mora čimprej razviti in preizkusiti v dejavnih. Le tako bo omogočeno vsem narodom mirno sožitje in najtesnejše sodelovanje v vseh skupnih vprašanjih.

Nove volitve v Nemčiji?

— Berlin, 22. decembra. Rešitev vladne krize se še vedno zavlačuje. Najverjetnejše je, da se bo predsednik republike končno odločil za nove volitve. Volitve bi se vršile v tem slučaju spomladi in bi jih vodila vlada iz centra in demokratov. To vlado bodo podpirali tudi socialisti, toda pod pogojem, da v njo ne vstopita sedanj minister narodne obrambe in minister notranjih del.

Inoz. borze.

Papež in Mussolini

Papeževe izjave v tajnem konsistoriju.

— Rim, 22. decembra. Kakor se doznava, se je vršil v Vatikanu tajni konsistorij, v katerem sta bila imenovana za kardinala turinski nadškof Gamba in papeški nuncij v Varšavi Lauri. Pri tej priliki je imel papež daljši govor, v katerem je med drugim izjavil: Tudi Italijo so pretresali hudi viharji. Vihar ogorčenja je izval zločinski atentat na moža, ki s toliko močatostjo vodi usodo države, tako da bi prišla tudi država v nevarnost, če bi bila ogrožena oseba tega moža. Božja previdnost je preprečila nakano in mi smo bili med prvimi, ki smo čestitali k srečni rešitvi ter zahvalili boga. Obžalovati pa je, da so istočasno, ko so škofje in duhovniki izrekli zahvalo za srečno rešitev Mussolinija, bili izpostavljeni škofje, duhovniki in najvnetejši verniki nasilstvu podivjanih množic. Sedaj je vse to minulo, ostala pa so razdejana, razpuščena društva in uničeno časopisje. V zadostnje nam je, da so bile takoj izdane naredbe, da se nasilstva preprečijo in krivci kaznujejo. Toda naše zaupanje še ni popolno. Dozdeva se, da obstoja neka prikrita tendenca proti ustanovam katoliške cerkve. Podana je še vedno nevarnost za vzgojo katoliške mladine. Upamo pa, da ne bo več razloga, se pritoževati zoper take prilike, marveč da bo prej ali slej prišlo do tesnega sodelovanja cerkve in države.

Nov porast franka

— Pariz, 22. decembra. Ponovno naraščanje francoskega franka, ki je včeraj dosegl tečaj 119,50 za angleški funt, vzbuja v francoskih gospodarskih krogih precejšnje vznemirjenje. V pariških borznih krogih domnevajo, da se bo naraščanje francoskega franka še nadaljevalo in stopnjevalo. Izkaz o državnem gospodarstvu kaže visoke prebitke in tudi trgovinska bilanca je zelo povoljna. Francoska vlada bo le težko zadržala nadaljni porast francoske valute. V svrhu so izbrpana skoraj že vsa sredstva, ki jih je imela vlada že v minulem tednu za nakup inozemskih deviz. Gospodarskih krogov se polašča bojazen, da radi tega vlada ne bo več mogla preprečiti borznih špekulacij.

Avdijenca Pašićeve vdove

— Beograd, 22. decembra. Ga. Djurdžina Pašić, vdova po Nikoli Pašiću, je bila včeraj popoldne ob 16.—17. v avdijenci pri kralju. Pri tej priliki se je ga. Pašićeva zahvalila kralju za izjavo sožalja ob priliki smrti njenega moža in za udeležbo pri pogrebu.

Socijalistični voditelji v emigraciji

— Pariz, 22. decembra. Vodja italijanskih socijalistov Turatti, je objavil v »Soirjuc« članek, v katerem pravi, da ni pobegnil iz Italije, ker se boji smrti, saj življenje 70letnega starca ni vredno veliko. Prišel je v Francijo, v klasično državo svobode, da ohrani prapor nade političnega ozdravljenja in osvete.

Šahovski turnir v Meranu

V XI. kolu je Patay v igri z damskim kmetom porazil Groba, Yates je v francoski igri izgubil proti Spielmannu. Senzacija dneva je bil poraz Poljaka Przepiorka, ki je podlegel Rosselliju. Damski gambit Saccini-Calapso je končal remi, angleška partija Kostić-Alimonda pa je bila prekinjena v boljši poziciji za Kostića.

V XII. kolu je Przepiorka porazil svojega najhujšega rivala Canala, Rosseli je triumfirал nad svojim rojakom Calapsom, Alimonda je zmagal nad Saccinijem, Yates pa nad Patayem. Partije Grob-Grünfeld, Colle-Kostić in Spielmann-Tartakower so končale remi.

Stanje po XII. kolu je sledeče: Przepiorka, Colle 8 in pol, Spielmann, Canal 8, Yates, dr. Tartakower, Kostić 6 in pol (1), Grünfeld 6 in pol, Grob 4 in pol, Alimonda 4 (1), Patay, Saccini in Rosseli 4, Calapso 2 in pol. — V ponedeljek se odigra višeta partija Kostić-Alimonda.

Borzna poročila

Č. A. R. B. S. R. K. A. E f e k t i: Ljubljanska kreditna 146, Hrv. eskomptna banka 100—102, Kreditna banka, Zgb. 101—105, Hipotekarna banka 59—60, Jugobanka 97—98, Prastredona 895—897,5, Drava d. d. 350—357, Sečerana, Osijek 425 do 440, Isis d. d. 45—46, Gutman 250, Slavels 114, Slavonija 82—83, Trboveljska 342,5 do 350, Union, paromlin 285, Vevče 115, Agr. 47 1/2—48.

— Devize: Amsterdam 22.67—23.75; Dunaj 798.50—801.50; Berlin 13.49—13.52; Budimpešta 793.50—796.50; Italija 252.15—254.15; London 274.80—275.60; Newyork 56.543—56.743; Praga 167.676—168.476; Curih 10.945—10.975. — Valute: Newyork (č. k.) 55.912—56.112.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih. Beograd 9.125, Pariz 20.67, London 25.025, Newyork 517.375, Milan 22.95, Praga 15.325, Dunaj 73.05. — Trst. Beograd 39.81, Curih 436.30, London 40.625.

Slavna Mistinguett je z ostalimi člani pariškega baleta «Casino de Paris» že na potu v Ljubljano in nastopi v kratkem pod naslovom

Bonjour Paris

v kinu «Ideal».

Ravnotako je že na potu

«FEDORA»

Prekrasna ruska drama — višek umetnosti — z Lee Parry in Alfonzom Friedlandom.

To sta dva programa, ki bosta vsi Ljubljano spravila iz ravnotežja.

Kako se je izvršil prevrat v Litvi

Podrobnosti o fašistovskem puču na Litovskem. — Nočna revolucija vojaštva. — Vzroki nezadovoljstva.

V splošnem je začel revolucionarni duh v Evropi zadnje čase povsod pojemanj, samo v nekaterih manjših, po vojni nastalih državah, se duhovi še vedno niso umirili. Najnovejši puč je doživela ena najmanjših novih držav — Litva, ki je nastala na ozemlju bivše carske Rusije. O tem puču prihajajo šele zdaj podrobna poročila.

Vojaški krogi so izvedli svoj načrt ponoči, ko je prebivalstvo glavnega mesta Kovna mirno spalo. Parlament je bil zbran ta čas na nočnem zasedanju. Po mestu je dirjala samo konjeniška patrulja, drugače ni bilo opaziti nobenih znakov državnega prevrata. Zjutraj je bil puč končan. Prebivalstvo sploh ni vedelo, kaj se v mestu dogaja. Zgoraj zjutraj so čitali začuden meščani plakate, na katerih je bilo rečeno, da sta hotela parlament in vlada prodati domovino boljševikom in tujcem, kar je pa litovska vojska pravčasno preprečila. Armada je prevzela začasno vodstvo državnih poslov. Proglasoeno je bilo obsedeno stanje in tako so se vojaški krogi kar čez noč in brez boja polastili oblasti.

V mestu Kovnu za puč torej sploh niso vedeli. Pač pa je prišlo do krvavih spopadov v predmestju, kjer je začelo vojaštvo ropati in napadati mirno prebivalstvo. Da se prepreči krvaveličje, je oddiral eskadron konjenice k palači državnega prezidenta Grinusa, kjer je deputacija častnikov zahtevala, naj podpiše dekret o lastnem odstopu in o razpustu parlamenta. Grinusi je oba dekreta brez ugovora podpisal. Nato so revolucionarji odpeljali prezidenta, ki je nameraval drugi dan svečano proslaviti 60letnico rojstva, v avtomobilu in vojni ministristvo, ki je bilo že v rokah upornikov.

Parlament je imel nočno sejo in ni niti slutil, kaj ga čaka. Razpravljal je baš o novem proračunu. Ob 4. zjutraj so vdrl v dvorano oboje častniki in pozvali predsednika, naj takoj prečita dekret o razpustu parlamenta. Po-

tem so oficirji aretirali sivolasega predsednika parlamenta dr. Staugaitisa in podpredsednika dr. Kairysa. V dvorani je nastalo silno ogorčenje. Poslanci so kričali, da nočejo zapustiti dvorane in da protestirajo proti nečuvnosti kršitvi parlamentarnosti. Častniki so morali siloma spoditi poslance iz dvorane. Vojni in poljedelski minister ter ministri predsednik so bili takoj aretirani.

Druge jutro je bil položaj več ali manj jasn. Po Kovnu so hodile močne vojaške patrulje, prezidentova palača je bila zastražena. Drugače je vladal v mestu mir, samo telefonski in brzojavni promet je bil začasno ustavljen. Tudi listi niso smeli iziti.

Do puča je prišlo zato, ker so bili vojaški krogi vedno bolj nezadovoljni z demokratičnim prezidentom in večino v parlamentu, obstoječo iz demokracije, socializma in narodnih manjšin. Častnikom so se pridružili tudi nacionalisti. Armada je bila ogorčena, ker se vlada za njo ni dosti brigala. Pravi povod za vojaški puč je dal vojni minister, ki je odslavljal več višjih častnikov. Končno je bil aretiran vodja litovskih fašistov, polkovnik Glovacki, ker je želel vlado. S tem je bil dan signal in revolucionarji so segli po nasilju.

V soboto so bili se vsi ministri internirani, med njimi tudi prezident. Izredne seje litovskega parlamenta, na kateri je bil izvoljen novi prezident, se je udeležilo samo 38 poslancev desnice, ki so seveda glasovali za Smetono. Odstopno je bilo vseh 45 poslancev parlamentarne leve. V soboto se je konstituirala nova vlada pod predsedstvom Woldemare. Vsi ministri pripadajo desničarskim strankam. Nova vlada je prepovedala glavni organ socialistične stranke in imenovala na vodilna mesta v armadi svoje zaupnike. Vse nevarne nasprotnike je dala nova vlada aretirati. Tako je dobila Litovska diktaturo in okrnjeni parlament, čigar usoda je odvisna od tega, kako bo javnost reagirala na puč.

Zanimivosti iz naših krajev

Osel aretiran radi tihotapstva tobaka. — Radi ene zaušnice dve leti ječe. — Samomorilna epidemija v Skoplju.

Zanimiva razprava se je vršila te dni pred osiškim sodiščem. Kavarnar iz Bosanskega Samca, musliman Džamija Bičić, se je moral zagovarjati radi zaušnice, ki jo je prismočil sobarici Julki Nagy. Pred tremi meseci se je mudil na neki zabavi v Slavonskem Samcu. Bil je židane volje ter se je hotel malo pozabavati s sobarico hotela, kjer je prenočeval. Sobarica je bila sprva sprejemljiva za njegove šale, ko pa jo je začel nadlegovati z raznimi ponudbami, je postala nevoljna ter je hotela oditi. To pa je Bičić hudo razkačilo, zlasti še, ker je ves čas igral kavalirja ter plačeval likerije in slaščice. V sveti jezi je prismočil poredni Julki tako zaušnico, da ji je izbil zob in ji močno poškodoval uho. Julka je radi tega vložila zoper njega tožbo. Pozneje je sta se lepo poravnala; Bičić je plačal stroške za zdravnika in jo nagradil tu-

dij za bolečine. Na tožbo sta oba pozabila. Te dni pa sta bila nenadoma pozvana na sodišče in vršila se je razprava. Dasi sta oba zatrdjevala, da je že vse v redu, je državno pravdnštvo vztrajalo na sodbi. Sodišče je obsodilo kljub temu Bičića na dve leti težke ječe. Seveda sta se proti temu i Julka i Bičić, ki sta sedaj že velika prijatelja, pritožila in upata, da bosta zmagala. Obsodba pa je izzvala v vsej osiški javnosti veliko senzacijo, ker tako ostre obsodbe ni pač nikdo pričakoval.

V Mostaru se je pripetil te dni nenavaden slučaj. Finančni organi so aretirali nekega starikavega sivca — dolgoletnega klobučarja tobaka. Znano je, da tihotapstvo tobaka v Bosni in Hercegovini zelo cvete. Kriva je temu sicer največ naša slavna monopolna uprava, ki stavlja v promet take »trav-

ce«, da je domačinom ljubši domači pridelek. Tujci, ki prihajajo v bosanske kraje, se radi zalagajo s pristnim bosancem, domačini pa seveda tudi radi kaj »postrani« zaslužijo. Zato je postalo tihotapstvo tobaka skoraj glavni posel gotovih ljudi. Tudi v Mostaru finančne oblasti radi tega strogo nadzirajo seljake, ki prihajajo iz okolice, ker kažejo izkušnje, da skoraj vsak seljak prinaša s seboj večjo ali manjšo količino vtihotapljene tobaka. Tako so finančni organi tudi te dni kontrolirali na periferiji mesta prihajajoče seljake. Precej zgodaj zjutraj se je pojavila večja skupina seljakov. V sredini je stopal dolgouhi osel, ki je nosil na vsaki strani sedla večjo butaro drv. Finančni organi so najprej pretipali seljake, nato pa so si še ogledali osla. Že so ga hoteli kot povsem nesumljivca pustiti, da nadaljuje svojo pot, ko je neki finančni paznik zapazil pod sedlom sumljivo debelo podlago. Natančna preiskava je ugotovila, da nosi osel pod sedlom debelo blazino pristnega bosanskega tobaka. Finančari so začeli poizvedovati po lastniku osla, toda nobene izmed seljakov ni hotel biti posestnik tega živinčeta. Finančarjem ni preostalo drugega, kot da so osla »aretirali« in odgnali v mesto. Sedaj je osel že tri dni zaprt radi tihotapstva, a lastnik se še vedno ni oglašil in se bržkone tudi ne bo, kajti globa, ki bi mu jo naložili, bi daleko presežala vrednost osla.

V Skoplju se je v zadnjem času razpasla praveca samomorilna epidemija. Zanimivo pa je, da silijo v smrt večinoma ženske, mlade in stare, ki so razočarane nad svojim življenjem. Pred par dnevi se je zastrupila mlada in simpatična modistkinja Milka Lazarevič radi nesrečne ljubezni. Dan pozneje se je obesila žena kavarnarja Djuriča radi domačih sporov s svojim možem. Istega dne popoldne pa je skočil z mosta v reko neki kaznjeneec, ki ga je stražnik gnal s sodišča v zapor. Bil je obsojen na večletno ječo in je že parkrat poskusil pobegniti. Ker pa mu to ni uspelo, je hotel izvršiti samomor. Stražnik je skočil za njim v vodo ter ga rešil. Pred par dnevi so našli še dva obešenca, nekega delavca, ki si je iz bede in obupa končal življenje, in nekega seljakinja, ki je izgubila neko pravdo ter se radi tega tako razburjala, da je šla prostovoljno v smrt. Skopljani so zelo razburjeni nad temi samomorji, ker že dalje časa ni bilo slišati o njih niti v Skoplju samem, niti v okolici.

Kandidatne liste v ljubljanskem okrožju

Pri deželnem sodišču v Ljubljani so bile vložene in potrjene te-le kandidatne liste:

ZA MESTO LJUBLJANA:

1. Zveza delovnih strank, nosilec Alojzij Sedej.
2. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec dr. Puc Dinko.
3. Slovenska ljudska stranka, nosilec dr. Anton Brecll.
4. Slovenska radikalna stranka, nosilec dr. Vladimir Ravnhar.
5. Jugoslovenska socialna demokratska stranka, nosilec Zvonimir Bernot.
7. Samostojna kmetska stranka, nosilec dr. Hacin.

LJUBLJANA-OKOLICA:

1. Slovenska ljudska stranka, nosilec Josip Gostinčar.
2. Samostojna kmetska stranka, nosilec Ivan Pipan.
3. Zveza delovnih strank, nosilec Aleksander Trškan.
4. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec Zebal Franc.
5. Slovenska radikalna stranka, nosilec dr. Modic.
6. Jugoslovenska socialna demokratska stranka, nosilec Zvonimir Bernot.

KAMNIK:

1. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec dr. Rihard Karba.
2. Slovenska ljudska stranka, nosilec Ivan Mazovec.

3. Samostojna kmetska stranka, nosilec Franc Krstan.

4. Zveza delovnih strank, nosilec Alojzij Bešter.

KRANJ:

1. Slovenska ljudska stranka, nosilec dr. Joža Bassi.
2. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec dr. Albert Kramer.
3. Samostojna kmetska stranka, nosilec Franc Molli.
4. Zveza delovnih strank, nosilec Kosmač Ivan.

LITIJA:

1. Slovenska ljudska stranka, nosilec Hinko Lebingar.
2. Samostojna kmetska stranka, nosilec Anton Beršnjak.
3. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec Lajovic Franc.
4. Zveza delovnih strank, nosilec dr. Milan Lemež.

LOGATEC:

1. Slovenska ljudska stranka, nosilec dr. Marko Natačen.
2. Samostojna demokratska stranka, nosilec Poljanšek Valentin.
3. Zveza delovnih strank, nosilec Franc Arhar.
4. Samostojna kmetska stranka, nosilec Stanko Lenarčič.
5. Slovenska radikalna stranka, nosilec Kokelj Anton.

RADOVLJICA:

1. Slovenska ljudska stranka, nosilec Jakob Jan.
2. Samostojna kmetska stranka, nosilec Franc Vidic.
3. Jugoslovenska demokratska stranka, nosilec Josip Ambrožič.
4. Zveza delovnih strank, nosilec Ivan Mulej.
5. Slovenska radikalna stranka, nosilec Peterelj Jakob.
6. Jugoslovenska socialna demokratska stranka, nosilec Josip Moretti.

Naši v Italiji

Trst, 20. decembra

Razmere so od dneva do dneva bolj neznozne. Nobenemu Slovencu ne dajo več potnega lista v inozemstvo. Čebili so prošnje poslancu dr. Wilfanu. Povsod se vršijo preiskave in izpraševanja. V Istri in tudi v Trstu pretijo s konfinacijami. Karabinjerji hodijo na stanovanja Slovencev in zahtevajo fotografije. Druge pa vabijo na karabinjerske postaje in jih tam zaslišujejo.

Slovenščina je povsod preganiana. Na Goriscem je prepovedana slovenska pesem v gostilnah in na cesti. V Črnem kalu in Luki pri Dekanih v Istri je karabinjerski maršal prepovedal slovensko cerkevno petje, ki ga je bil dovolil celo sam tamošnji fašistovski tajnik. Karabinjer je izjavil, da ne bo trpel slovenskega petja v svojem delokrogu, ker on jezika ne razume. Tržaški škof Fogar k vsemu temu lepo molči; sicer pa dvomimo, da bi v sedanjih razmerah kaj dosegel.

Se huje je v hrvaškem delu Istre. V Medulinu so oblasti in fašisti prepovedali tamošnjim trgovcem, da govorijo v obče vanju s hrvaškimi kupci hrvaški in so jim pretili, da izgube koncesijo, ako se drznejo le enkrat še govoriti hrvaško.

Značilen je odlok, s katerim je bila razpuščena posojilnica in hranilnica v Zminju. Čudno je, da je mogel prefekt kaj takega sploh podpisati. Odlok se sklicuje na poročilo podprefekta iz Pazina, ki je po krivem obdolžil posojilnico, da se v njenih prostorih vrše politični sestanki in treditovska predavanja in da vodi posojilnica boj proti vsemu, kar je italijansko. Posojilnica, da se sploh bavi predvsem in nadvsem s politiko, ki je seveda proti nacionalnim interesom. Radi tega, da je nastalo v Zminju že tako razburjenje med dobro mislečimi državljani, da je velika nevarnost za mir in red.

Ukazni list (Foglio d'ordini) fašistovske stranke je objavil imena novih pokrajinskih tajnikov za posamezne pokrajine. Za reško pokrajino je bil določen znani kapetan Most Venturi, za Pulo prosluli »čistokrvni« Italijan poslanec Mrach, za videmsko pokrajino poslanec Zimolo, za Trst pa dosedanj izredni komisar poslanec Karl Barduzzi. Za gorisko pokrajino tajnik ni bil še imenovan, ker morajo prej položaj proučevati.

Kakor znamo, bodo odslej upravljali vse občine, tudi večje in največje, podežatli. Za Gorico je imenovan nekdanji župan senator Bombig, za Pulo dr. Anton Merizzi. Za Trst pa se niso mogli še odločiti. Dosedanji izredni mestni komisar Perez je bil določen za prefekta v Brindisiju. Na njegovo mesto pa je bil delegiran bivši podprefekt z novim zakonom odpravljen podprefekt v Novari komendant Frontieri.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 2. decembra 1926; katoličani: Demetriji; pravoslavni: 9. decembra. Jafede Bogorodice; muslimani: 16. džum-elahira 1345; židje: 17. tebeta 5687.

Jutri: Četrtek, 23. decembra 1926; katoličani: Viktoriji; pravoslavni: 10. decembra. Jovan; muslimani: 17. džum-elahira 1345; židje: 18. tebeta 5687.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: «Macbeth». G. — Opera: Zaprt.

Kino: Matica: «Na valu 1000». Dvor: «Moč in lepota». Ideal: «Obisk o polnoči». Naše planine pozimi. Predavanje prof. Ravnika v Mestnem domu ob 20; skioptične slike.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Karlovska cesta.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.

Solnce zaide danes ob 16.21, vzhaja jutri ob 7.36 in zaide ob 16.22.

Mesec vzhaja danes ob 19.31, zaide jutri ob 10.09 in zaide ob 10.44.

× Avtomobil med ženitovanjskim sprejemom. V Clermontu-Ferrandu v Franciji je v nedeljo pri privatni avtomobil v polnem diru zavozil v sprejem svatov, ki so se vračali iz cerkve. Osem oseb je bilo tako težko poškodovanih, da so jih morali oddati v bolnico.

× Princ Windischgrätz, ki je bil obsojen radi ponarejanja frankov na 4letno ječo, je baje obel in je bil prepeljan v neki sanatorij. Splošno se smatra, da je bolezen samo fingirana in naj omogoči Windischgrätzu, da mu božičnih praznikov ne bo treba prebiti v zaporu.

Popolnoma novo!

Prvič v Ljubljani!

Pri včerajšnji premijeri je dosegel

HARRY HILL

velikanski uspeh s svojo nedosegljivo fino zamišljeno pustolovno komedijo:

NA VALU 1.000

Osem dejanj sporta, ljubavi, komičnih zapletljev. — Njegova ljubka živahna in nad vse temperamentna partnerica pa prav nič ne zaostaja za sloviti Harry Hillom.

Originalno!

Zabavno!

Humoristično!

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Predstave se vrše točno ob 4, pol 6, pol 8. in 9. uri.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Elite Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani.

P. Romanov:

Črni bobi

Toda on ni rekel tistega, kar bi bilo pričakovati od njega, od moža, h kateremu je prišla zapuščena žena, vaška baba, v preprosti obleki, dočim je on v francu in stanuje celo v villi.

Ni prestregla v njegovem glasu nobene sence nevolje ali razdraženosti. Bil je miren kakor vedno in glas mu je zvenel dobrohotno, ko je spregovoril:

— Kaj pa počenjaš, šema? — Nu, pa pojdiva, takoj naročim samovar.

Spotoma se je Andrej ustavil in zaklical m' moidočemu možu v kožuho:

— Ivan Kuzmič, jutri bo treba poslati v mesto po živila. Napiši listek. In potem, kako je nagovoril moža, kako je slednji pazljivo poslušal in dejal »dobro«, je Katarina sodila, da je njen dobi, razumni Andrej tu v mestu nekaj več kot je bil doma.

Približala se je vili z močno utripajočim srcem. On ji ni ničesar omenil o tisti zadevi. Kaj če stopi naenkrat pred ono drugo? Najbrž je našopirjena kot prava dama. A Katarina je migmogrede pogledala na svojo praznično obleko in začutila, kako ji sili vsa kri v glavo.

Ko sta stopila v prostorno sobo z novimi stenami, je zagledala najprej dve postelji. Srce ji je začelo tako bifti, da so se ji kar noge šibile.

»V sobi je bilo vse drugače kot v

njnuni izbi, kjer je živel z Andrejem. Blizu okna je stala miza, polna novin, na nji črnilnik, peresnik, kup knjig in nekaki papirji, viseči na dolgem žeblju na steni. Pri umivalniku so visele čiste mestne brisače.

— Kje imaš ikono, da se je poklonim? — je vprašala Katarina v zadregi.

— Nu, nikjer. — je odgovoril Andrej dobrodušno.

Umil si je roke in jih počasi brisal z belo, čisto brisačo.

Katarina je pa sedla na prvi stol sredi sobe, držala v rokah culico in se ozirala po sobi. Zeljno je iskala z očmi znakov prisotnosti one druge. Naenkrat je zagledala na omari star damski klobuk. Hitro se je obrnila proč, da bi Andrej ne opazil, da je videla njen klobuk.

— Nu torej, zdaj bova pila čaj, kaj ne? — je naročil samovar. — je dejal Andrej, ter začel pospravljati z mize papirje in papirje.

Katarina je naenkrat začela govoriti, o čem bi z njim govorila, da bi bila ne molčala. A med molkom je še strašnejša zavest, da leži med njima to, o čemur še nisto spregovorila.

Dokler sta živila skupaj, je govoril vsaki dan o kravi, o deci in o slabem vremenu. Zdaj se je na vse načine prizadevala, da bi našla primerno snov za pogovor, a zaman. Naenkrat se je spomnila na kravo in kamen se ji je odvalil od srca.

— Naša Liska se je oni dan otelila... tele je pa že tako, da je veselje... Pri besedah »naša Liska« se je skrivil vaj ozrla na klobuk in čakala, kaj odgovori.

— Praviš, da je tele postavno?... je vprašal in spravljal knjige na polici. Naenkrat se je ozrl na ženo, kakor da ji hoče reči nekaj važnega.

Štrajna minuta se je približala.

— Katrica... je dejal Andrej in zrl skozi okno. — Nisem ti pisal, ker se mi ni zdelo vredno... Ne živim sam, marveč... z družico. Dobro dekle je, pošteno... Zdi se, da pride iz mesta, kjer... je dejal Andrej in se po krivici ozrl na ženo.

Toda mesto tega je, ne da bi vedela zakaj, samo zašepetala:

— Kako bo pa zdaj z menoj? — Kako si živila, tako boš živela dalje. — je dejal Andrej, — denar ti bom pošiljal, a k žetvi pridem pomagat.

Katarina ni odgovorila. Naenkrat so ji solze zalile oči, potem so se vile čez obrvi in roke. Ni si brisala oči, samo solze je otirala z rokavom.

— Nu, kaj ti pa je, bo že kako... je dejal Andrej. Ozrl se je skozi okno in pripomnil: — Tamle prihaja... Katarina ji je ime... Katja. Obriši si oči, to ni lepo. Govorila sva že o tebi.

Katarina je ubogala in si hitro obrišala solze. Mislija je, da zagleda krepko žensko z belimi, debelimi rokami in prsi, svežo, z nežnim obrazom, skratka lepo rejeno žensko, ki se je odebelila od onih štiri ali petsto rubljev, dočim je postala ona v delu in skrbeh za njegovo deco suha. In zopet se je zganilo v njenem srcu sovraštvo. Toda vsa začudena je zagledala na pragu suho mladeno v belem telovniku, kratkem modrem krilu in rjavih čevljih. Svetle lasje imela ostržene kakor fant. Vstopila je in presenečena obstala.

— Kaj neki je našel na nji posebnost? Prsa ima kakor desko, zadnice pa sploh nimajo... je pomislila Katarina.

— Katja, gosta imamo, — je rekel Andrej in jo vprašujoče pogledal. — Katrica je prišla.

Katja je v zadregi malo zardela, nasmešnila se je in podala Katarini belo mehko ročico.

— Nisem se mogla takoj spomniti. — je dejala in se zopet prijazno nasmešnila. Takoj se je pa spomnila in dodala: — Pot je bila naporna in gotovo ste lačni.

— Saj sem že naročil gospodinji, naj postavi samovar, — je dejal Andrej.

— Nu, že prav. Prihajam naravnost iz službe. — je pripomnila in se obrnila h Katarini. Mimogrede se je pogledala v ročno ogledalce, ki je viselo na zidu blizu brisače. Popravila si je lasje in stopila za špansko steno.

Katarina je še vedno sedela nerodno sredi sobe na istem stolu, na kateri je sedla po prihodu. Sirota ni vedela, o čem bi govorila in kako bi se vedla napram možu v hipu, ko stoji tu, za špansko steno ona, njegova žena. Nehote je zajecjala:

— Tako drobna in blede je...

— Nič ne de, srce ima dobro, meho, — je odgovoril Andrej.

Kakor da se je nečesa spomnila, je razvezala Katarina svojo culico in privlekla iz nje črne bobe.

— Tu je darilo...

In ker je stopila tisti hip v sobo Katja v predpasniku, se je obrnila Katarina k nji in zajecjala v zadregi:

— Tu sem vam prinesla darilce od doma...

Katja je zopet zardela in se skrivilaj ozrla na Andreja.

— Kar vzemi, — je dejal Andrej, — dobra duša je.

— Zakaj si pa delate skrbi... saj ni bilo treba. — A takoj je pripomnila: — Bobe imam zelo rada.

Nato so sedli skupaj za mizo in pili čaj.

(Konec prihodnjic.)

Kupi se

Dieselmotor

ca 50 HP, malo rabljen. — Ponudbe z navedbo proveni-
jence na naslov: Rudarska zdržba Litija, Aškerčeva 15.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1926

— **Odhod našega konzula iz Prage.** Naš konzul v Pragi Dušan Daičič je odpoklican v zunanje ministrstvo. Kdaj odpotuje iz Prage in kdo bo njegov naslednik, še ni znano.

— **Promocija.** V četrtek dne 23. t. m. bo promoviran na ljubljanski univerzi g. Leon Berlic iz Sv. Trojice v Slov. Goricah za doktorja prava. Cestitamol!

— **Zakon o elektrifikaciji.** Po sklepu mednarodne konference v Ženevi bi se moral izvršiti prenos električne energije iz Češkoslovaške v Italijo preko našega ozemlja. Ker pa konvencija o tem prenosu še ni podpisana, je pokrenilo ministrstvo javnih del akcijo, da pride čim prej pred Narodno skupščino zakon o elektrifikaciji, s katerim bi bilo rešeno tudi vprašanje tranzita električne energije preko našega ozemlja.

— **Italijanski špijoni na Pribičevem shodu na Sušaku.** Nedeljskemu shodu Svoztovarja Pribičevca na Sušaku je prisostvovalo, kakor se je sedaj ugotovilo, tudi več italijanskih špijонов, ki so beležili vsako besedico, ki jo je spregovoril Pribičevič o Italiji in njenem barbarskem režimu. Še istega dne so posebni kurirji odnesli poročila v Rim, da informirajo samega diktatorja, kako misli o njem jugoslovanska nacionalna javnost.

— **Proračun zagrebske mestne občine sprejet.** Zagrebski občinski svet je po dveh dnevni seji sprejel novi proračun. V začetku je nastal med večino in opozicijo hud spor, tako da je opozicija zagrozila z obstrukcijo. Končno pa so se frankovci pobotali z radničevci ter glasovali za proračun. Včeraj ob treh zjutraj je bila debata končana in proračun sprejet s 33 proti 10 glasom. Komunistični zastopnik je hotel zavlačevati debato na ta način, da je štiri ure neprestano govoril in kritiziral občinsko gospodarstvo ter razlagal komunistični program.

— **Proces proti Ferad beg Dragi.** V kopenski Mitrovici je v torek prišel proces proti znanemu voditelju džemijeta Ferad beg Dragi, ki je obtožen radi veleizdaje in raznih zločinov, ki da jih je zagrešil za časa avstrijske okupacije. Zaslanih je bilo več priči, ki so deloma obremenjevale obtoženca, večina pa izpovedale njemu v prid. Ferad beg Drago sam zanika vse obdolžitve ter jih označuje kot čin masševanja svojih političnih nasprotnikov. Za proces, ki bo trajal še več dni, vlada veliko zanimanje.

— **Poštno-carinska služba.** Višji kontrolor v ministrstvu pošte Z. J. Radović je spisal knjigo »Poštansko-carinska služba«, ki je namenjena v prvi vrsti poštenu osebju, ki se bavi s to službo, zlasti pa začetnikom. Pisana pa je knjiga tudi za poslovni svet, ki ima radi svojih pošilk iz inozemstva zveze s pošto. Trgovci bodo v knjigi dobili navodila, kako naj postopajo, kadar niso zadovoljni s carinjenjem. Knjiga se tiska na finem papirju in bo veljala za tiste, ki jo naprej naroče, 10 Din. Zbiralec naročnikov dobe vsako deseto knjigo zastoj ali pa 10 odstotkov kot nagrado. Knjižarne imajo običajen popust. Naročnino z izkazi naročnikov je treba poslati na naslov: »Zaviša J. Radović, višji kontrolor v ministrstvu pošte in telegrafa v Beogradu.«

— **Zavod za socijalno-higijensko zaščito deca v Ljubljani** razpisuje natečaj za sprejem gojenk v dvoletno šolo za dečje zaščitne gostje, ki se prične dne 1. marca 1927. Sprejetih bo 15 gojenk na državne, nekaj pa na lastne stroške. Opozorja se na »Uradni list«, v katerem so pogoji objavljeni.

— **Polovična vožnja za Božič.** Člani JZSS imajo za Božič pravo na polovično vožnjo v Kranjsko goro in nazaj. Imeti morajo legitimacijo Seveza s sliko. Ravnanje je tako, da kupi vsakdo polno karto, ki je pa ne odda, temveč se s potrdilom seveza z isto karto lahko vrača. Polovična vožnja vožnja velja od 23. decembra pa do 6. januarja. Legitimacija izdaje savez samo svojim verificiranim članom, ki so poravnali do seveza vse obveznosti in proti plačilu 5 Din. Legitimacije so stalne ter veljajo tudi kot legitimacije za kretanje v turistiški coni, za poset koč sumške uprave in za turistiške železniške vožnje listke v Avstriji (s popustom do 40 odstotkov). JZSS.

— **Za smuški tečaj v Kranjski gori sprejema** Savez prijave še do petka opoldne. Prijavitelj se lahko tudi oni, ki bi želeli udeležiti še drugega tečaja, ki se bo vršil prvi dni januarja. Prijave se odda lahko v trgovini Gorec.

— **Tajnik angleškega poslanstva okraden v vlaku.** V nedeljo se je vozil z brzovlakom na progi Sarajevo — Brod tajnik angleškega poslanstva. Ko se je na neki postaji za hip odstranil iz kupeja, mu je neznan uzmovil izmaknil iz suknje listnico z raznimi listinami in 10.000 Din gotovine.

— **Teška avtomobilska nesreča v Crni gori.** Na potu iz Podgorice v Kolašin se je minuli ponedeljek ponesrečil potniški avto. Na nekem ovinku je avto, v katerem je sedelo osem oseb, zdrknil čez rob in se prevrgel v več metrov globok prepad. Trije potniki so bili na mestu mrtvi, ostali pa so dobili tako težke poškodbe, da je malo upanja, da bodo okrevali. Avto je seveda popolnoma razbit.

— **Franciskanski pater obsojen radi obrekovanja.** Pred okrožnim sodiščem v Mostarju se je vršila minuli ponedeljek razprava. Na zatožni klopi je sedel franciskanski pater Paško Martinac. Pred par tedni je namreč izšel v nekem listu članek, poln napadov na radičevska narodna poslanca Preka in Hadžimomana. Ta sta tožila list, uredništvo pa je izdalo patra kot pisca. Čla-

nek je vseboval take žalitve, da je bil dokaz resnice sploh nedopusten. Sodišče je obsodilo patra na 10 dni zapore in 2000 Din denarne globe.

— **Rešil ženo in otroka iz goreče hiše.** V selu Košutica v sarajevski okolici je izbruhnil v hiši delavca Nikole Klisura požar. Mož, ki se je mudil po opravkih, se je šele ponoči vračal domov. Že od daleč pa je zaznal, da je v njegovi hiši izbruhnil požar. Predno je prišel do doma, je bilo že celo poslopje v plamenih. V hiši pa je spala žena z otrokom in niti ni slutila, kako nevarnost in grozna smrt ji preti. Brez oklevanja je vdril Klisura v podirajočo se hišo ter tako še v zadnjem hipu rešil ženo in otroka. Zabil pa je tako težke opekline, da so ga nezvestnega prepeljali v sarajevsko bolnico.

— **Zadnje dni pred Božičem** se spominite trpetih in stradalajočih slepcev s kakršnimkoli darom. Milodare sprejema (v blagu in denarju) pisarna Podpornega društva slepih, Ljubljana, Wolfova 12. Na željo pošljemo polončico.

— **Pozno, a še prepzno!** Vsi, ki so prešli naše položnice in se nas dotedaj še niso spomnili, naprošamo tem potom, naj se nas spomnijo vsaj za Božič s kakršnimkoli darom. Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova 12.

ITO zobna pasta najboljša

Zdaj čas kolin prihaja
in vino v sodih vre,
a tudi »BUDDHA« čaja
sezona se odpre!

Iz Ljubljane

— **Lj »Naše planine pozimic«** je naslov zanimivega predavanja, ki se vrši drevi ob 8 uri (20.) v Mestnem domu. Priredi se v okviru propagandnih predavanj Jugoslov. zimskosportnega saveza, predava pa znani sportnik, predsednik »Skale« prof. Janko Ravnik, ki bo spremljal svoja izvajanja s številnimi skiptičnimi slikami, med katerimi kaže večina prvih razne zanimive pogoje na naše planine, nekateri so pa tudi humorne vsebine. Za predavanje vlada največje zanimanje med sportnimi krogi, bilo bi pa dobro, če bi tudi razni drugi doslej nesportni gospodje in dame porabili priliko in si vsaj ogledali, kar se jim nudi v sliki in besedi, če že planin v zimi ne bodo od blizu videli na lastne oči v naravi.

— **Lj Podpornemu društvu slepih, Wolfova 12, Ljubljana,** je darovalo delavstvo in uradništvo trdnice Fran Kotnik mesto venca blagopokojemu g. Jakobu Sušteršiču, bivšemu delavcu, znesek 208 Din 75 p. Plemenitim darovalcem iskrena hvala. — Odbor.

— **Lj Okrožni urad za zavarovanje delavcev** vse interese v ljudsko opozorja, da mu ne prednašajo ne pismenih, ne ustenih prošenj za službo, ker isti ni na razpolago in tudi zanje ni podana proračunska možnost. Vse tozadnje intervencije so brezuspešne.

— **Lj Zimskosportno predavanje** se vrši danes, v sredo ob 8. zvečer v Mestnem domu. Vabimo vse, ki se zanimajo za smučarstvo, zimsko turistično in zimsko krasoto alp, kajti nad 80 skiptičnih slik vam bo pokazalo vse krasoto planin v zimi. Vstopnina je 5 Din za odrasle, 3 Din za mladino. Predavanje bo trajalo prilično poludruge uro. — Zimsko-sportni savez.

— **Lj Božično priredbo ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** na praznik sv. Stefana 26. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma. Na sporedu so godba, petje, srečolov, šaljiva pošta in ples. Sodejeto godba - dravske divizije in pevsko društvo Krakovo-Trnovo. Vstopnina 10 Din. Čisti dobiček je namenjen napravi in popravili gasilnega orodja in oprave.

— **Lj Suhi tečaj za smučarje** se vrši samo dne 23. t. m. v četrtek ter odpade vsled predavanja v sredo. Po potrebi se bo vršil še en tečaj po praznikih. Vsakdo naj pride s smučmi in smučniški čevlji, sploh v opremi, v kateri namerava smučati. Le oni, kdor še nima smučmi in opreme, naj pride brez. Dostop je vsakomur prost. Namen suhega tečaja je, da se kontrolira vsakemu njegova oprema, da se mu poda osnovne pojme o smučanju, da se navadi pravilno in hitro nakitaniti svoje smuči. S tem se skrajša čas na snegu in zamuda s takimi pripravami.

— **Lj Najnoveše bluze.** Kristofič-Bučar.

Iz Celja

— **Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 18. do 19. decembra se je zaklalo: 3 konje, 18 volov, 16 krav, 3 telice, 21 telet in 41 svinj. — Uvzilo se je: 344 kg govedine, 1929 kg telatine in 659 kg svinjine.

— **Ljudsko vsenitilje.** V ponedeljek je vladni svetnik E. Lilek zopet nadaljeval svoje predavanje »O Fordcu«. Kakor prva predavanja, je bilo tudi to zanimivo in dobro obiskano.

— **70letnica** je praznoval pretekli dni v svojem rodbinskem krogu g. Ivan Bovha, posestnik in vodja zadruge »Lastni dom«. Jubilar je bil vedno odlično naroden in napreden. Vrlemu in narodnemu možu, ki je za visoko leta še krepak in izredno delaven, želimo tudi mi še mnogo let srečnega življenja.

— **Dijaška kuhinja** v Celju je imela te dni v Narodnem domu svoj občni zbor. To važno društvo praznuje letos 40letnico svojega obstoja. Iz blaginjskega poročila je med drugim povzeto, da je Dijaška kuhinja

Madeži

od redečega vina, sadja,
črnila, kave, čokolade (vsi
razen madežev od rje)

izginejo

če kuhaš perilo pol ure

v RADIONU,

ali če se obleka namaka l urov vroči raztopini

prehranjevala v preteklem poslovnem letu 80 do 85 dijakov celjskih srednjih šol. Dijaška kuhinja upravlja tudi premoženje za bodoči celjski dijaški dom. Fond v to svrha znaša 190.561 Din 49 p. Po blaginjskem in kratkem tajniškem poročilu je odbor prejel absolutorij. Pri volitvah je bil zopet izvoljen celokupni dosedanj odbor s predsednikom prof. Kožuhom, ki vodi tudi celokupno gospodarstvo Dijaške kuhinje.

— **Božične smreke** so te dni pričeli prodajati na celjskem trgu. Okoliški posestniki gozdov jih pripeljejo vsak dan precej, prebivalstvo pa jih pridno kupuje. Drevesca se dobijo že od 5 Din naprej.

Iz Maribora

— **m Huda skrb za občinsko gospodarstvo** je nenadoma obela mariborske klerikalce. Benjodoma obela mariborske klerikalce. Boljjo se, da ne bodo mogli pravčasno spraviti pod streho občinskega proračuna, dasiravno se hvalijo, da imajo večino. Gospodje bi napravili dobro, če bi javnosti pojasnili, kako je izgledala njihova skrb pred štirimi leti, ko sta dr. Leskovar in dr. Jerovšek cele tri mesece zavlačevala sprejete proračuna in so morali rešiti občinsko gospodarstvo demokratije!

— **m Dnevna govornica v Mariboru** se suče samo okoli izdajstva narodnih interesov s strani mariborskih klerikalnih voditeljev. Gesta naprednih občanskih odbornikov v občinskem svetu je naletela na splošno odobravanje. Ljudje zatrujejo, da je bil že skrajni čas, da se je napravil konec klerikalnemu paševanju na magistratu. Napredni člani Narodnega bloka so prenašali klerikalno početje, samo da obvarujejo narodne interese, klerikalci pa so ta položaj izkoriščali in končno se snedli dano besedo. Sedaj samsajo z naloženjem zabrisati svojo sramoto. A vse zaman! Lastni pristaši, ki imajo kolikolič pomoči, jim obračalo hrbe!

— **m Himen.** V torek zjutraj se je poročil v frančiškanski cerkvi bivši mariborski podžupan g. Ivan Roglič, lastnik Apoklina, z gđc. Ljudmilo Lapornikovo. — Obilo sreče!

— **m Za odgon sta prosila** te dni mariborsko policijo dva brezposelna. Neki Volj Putič, doma iz Vel. Bečkereka, je prišel v Slovenijo iskat dela. Ker pa ga ni našel, je odšel na policijo ter prošil, naj ga zapro in odgonskim potom pošljejo domov, ker je brez vseh sredstev. Slično prošnjo se je oglašil tudi brezposelni Alfonz Kralj iz Ljubljane. Policija je tej čudni prošnji ustregla in tako sta prišla možakarja na državne stroške domov.

— **m Coup-turnir šahovskega kluba** se nadaljuje v četrtek, dne 23. t. m. ob 16 uri v »Veliki kavarni«. Sobotna prireditelj radi praznika odpade. Deske prinesite seboj! Vabljeni vsi prijatelji šaha!

Izpred sodišča

Neuljuden kavalir.

Tam v Smarju je bila 24. oktobra gostilniška veselica.

Med plesalci je bil najbolj nesrečen Jernejček, posestnikov sin. Kako bi se rad zasulak z zlatolaso Majdo, pa je ves čas sedel zraven nje ponosni Tomaž, ki se je že tako hvalil s svojo ljubeznijo.

Jernejček se je s soka z drugimi močami kakor nor; a ogenj ljubosumja ga je žgal vedno silneje, čeprav še ni nikoli imel povoda sklepati, da ga ima Majda rada.

Ko je odbila že polnoči, se je dovolil napil poguma in stopil je pred Majdo ter se priporočil za polko. Celega kovača je vrgel na mizo in si s tem plačal pravico, da se sme sam s svojo plesalko zavrteti. Tedaj je na vstal Tomaž in Jernejča zavrnil, češ da ne pusti Majde, da bi z njim plesala.

Osramočeni Jernejček je zaklel, gostje so se zasmejali, a Tomaž je ponosno vztrajal napil svojem dekletu.

Ko se je Tomaž kmalu nato hotel odpeljati, je pristopil h kolešlju razžaljeni Jernejček in Tomaža udaril s pestjo v obraz, za kar je dobil sedaj pred ljubljanskim sodiščem 12 ur zapore.

Pretrdo posteljo je imel.

Namreč Tone iz D. M. v Polju. Hotel si je mehkeje postlati in spletsti zibel, da bi se zibal kot zadovoljni Francoz, ki ga je moral pred stoletjem zibati sivi Kranjec. Kranjec je Francoza prevrnil, pa tudi Tone se je prekučnil. Ko zibelka še ni bila niti spletna, je padel za 3 dni v luknjo. Mož je namreč ukratil oktobra 20 kg protja svojemu sosedu Tadeju, ki se s tem ni zadovoljil in ga je naznanil.

Milijardne goljufije v Ameriki

V Zedinjenih državah so odkrili poverebe in goljufije, ki znašajo okrog 20 milijard dolarjev. — Največja škandalna afera vseh časov.

Iz Newyorka poročajo o ogromnem finančnem škandalu, ki so ga razkrili povodom debate o povrtitvi premoženja nemških državljanom, ki je bilo med svetovno vojno konfiscirano in sekvestrirano. Generalni kontrolor konfisciranih imetij je izročil prezidentu Coolidgeu spomenico, v kateri dokazuje, da so razni oskrbniki nemških konfisciranih in sekvestriranih posestev zapravili več sto milijonov dolarjev in za te zneske oškodovali državo.

Spomenica je na neznan način prišla v roke listu »Newyork World«, ki jo je seveda objavil in izzval s tem ogromno senzacijo. Silno hudo so po objavi kompromitirani odlični newyorkski advokati, ki so si dali pod raznimi pretvezami izplačevati iz konfisciranih imetij

ogromne zneske. Cela leta so zavlačevali likvidacije raznih podjetij, da so lahko čim več zaslužili, pri čemer so tudi uradnikom pri teh podjetjih plačevali naravnost knežje plače.

Spomenica navaja nad 100 primerov, v katerih so poverebe dokazane. Neki oskrbnik sekvestrirane nemške zavarovalnice je prejemal letno 70.000 dolarjev (4 milijone dinarjev) plače, cela vrsta drugih oskrbnikov po 40, 50 in 60 tisoč dolarjev. Skupna, na ta način povzročena škoda se čeni na 300—400 milijonov dolarjev ali 18—24 milijard dinarjev.

Ameriški senat je izvolil posebno preiskovalno komisijo, da bo preiskala to največjo škandalno afero, kar jih pozna Amerika.

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba z Belgijo

V četrtek, 16. t. m. je bila podpisana v Bruslju trgovinska pogodba med Belgijo in Jugoslavijo. V imenu belgijske vlade je podpisal pogodbo zunanji minister Vandervelde, v imenu naše vlade pa naš poslanik v Bruslju Jova Vučković.

V pogodbi so vse običajne klavzule glede trgovine in pomorskega prometa med obema državama. Pogodba temelji na načelu maksimalnih medsebojnih ugodnosti. Glasom pogodbe bosta morali obe državi nekatere postavke v uvozi carini znižati. Belgija bo morala znižati uvozne carine na steklo za okna in ogledala, dvokolesa, motocikle, usnje, kožo za klobuke, poedine tehnične potrebščine in še nekatere predmete. Jugoslavija pa carino na grah, fižol, slive, klobase, marmelado, volno, ploščice za parket itd. Trgovinska pogodba z Belgijo stopi v veljavo 10 dni po obojestranski ratifikaciji.

— **g Jubilej zagrebske trgovske zbornice.** Trgovska zbornica v Zagrebu namerava meseca februarja prihodnjega leta na izredno slovesen način praznovati 75letnico svojega obstanka. Na velike svečanosti bodo povabljeni vse trgovske zbornice v naši državi in tudi zbornice sosednih in drugih držav, s katerimi je Jugoslavija v trgovskih zvezah.

— **g Državna trošarina** in takse v oktobru. Generalna direkcija davkov objavlja podatke o trošarini in takсах v oktobru. Trošarine so znašale 55.286.680.39 Din (lani v oktobru 62.512.060.61 Din). Za eno dvajsetino proračunskega leta 1926 — 1927 je bilo določeno 62.583.333.33 Din tako, da znaša primanjkljaj 7.296.652.94. Za 7 mesecev proračunskega leta 1926 — 1927 je bilo določeno na račun trošarin 438.083.333.31 Din, v resnici je pa dobila država 447.976.460.21 Din, torej 9.883.126.90 Din več. Takse so znašale 93.480.598.98 Din (lani v okt. 100.549.549.71 Din). Za eno dvajsetino proračunskega leta 1926 — 1927 je bilo določeno 93.25.000 Din, v resnici je pa dobila država 93.480.598.98, torej 230.598.98 Din več. Za 7 mesecev proračunskega leta 1926 — 1927 je bilo določeno na račun takse 652.750.000 Din, a država je dobila 635.696.988.73 tako, da znaša primanjkljaj 17.053.016.27 Din.

— **g Stanje Narodne banke** dne 15. t. m. V oklepaju razlika in primeru s stanjem dne 8. t. m. Aktivna: Kovinska podlaga 433.317 (— 8.018), pos. 1.405.236 (— 10.832), račun za odkup kronskih novčanic 1.150.923 (— 1.000), račun začasne razmenjave 332.626 (— 151), državni dolg 2.966.355, vrednost državnih domov 2.198.377, saldo raznih računov 690.865 (— 76.956) — skupaj 9.107.781.

— **Passiva:** od glavnice izplačano 30.000, rezervni fond 8.032, novčani v oktobru 5 mil. 727.727 (— 139.795), državni račun začasne razmenjave 332.626 (+ 151), državne terjatve 146.272 (+ 91.212), razne obveze 641.698 (— 47.704), državne terjatve za zastavljene domene 2.198.377, salijo za kupovanje zlata 83.055 — skupaj 9.107.781. Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je znižal od zadnjega izkaza za 139.795.000 Din.

— **g Svobodna cena na Sušaku.** V ministrstvu trgovine je sklenjeno, da se v najkrajšem času skliče posebna konferenca interesiranih gospodarskih korporacij, da razpravljajo o ureditvi svobodne cene na Su-

šaku. Konferenca se bo vršila v ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu. Na konferenco bosta pred vsemi povabljeni trgovski zbornici v Ljubljani in Zagrebu.

— **g Kriza mlinske industrije.** Ker preživlja mlinska industrija težko krizo tudi v CSR in Rumuniji, so lastniki večjih trgovskih mlinov pokrenili akcijo za kooperacijo jugoslovanske, rumunske in češ. mlinske industrije. Ta kooperacija bi se pozneje ev. spremenila v srednjeevropski kartel mlinske industrije.

— **g Žitni trg.** Tedensko poročilo novosadske borze omenja, da vlada na žitnem trgu še vedno stagnacija. Promet je bil protekli teden slab. Znašal je 167 vagonov. Povpraševanje po pšenici minimalno. Ponudba fižola velika. Pšenice je bilo prodane 12, koruze 128, moke 19, ovasa 5, fižola 8 vagonov. Cene večinoma neizpremenjene.

Dogovore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcanejše

Sport

— **T. K. Skala.** Radi današnjega predavanja odpade objavljeni sestanek v Kavarani Emona. Pozivljajo se člani, da se današnjega predavanja v Mestnem domu popolnoma udeležijo. Namerni nameni pogovor se vrši po predavanju istotam.

— **Dunajski glas o moštvu Gradjanskega.** Potni maršal dunajske Vienne, ki je bil v Zagrebu od Gradjanskega tako občutno poražen, je izjavil uredniku dunajske »Stunde«, da se je Gradjanski pod vodstvom svojega novega trenerja Brandstätterja razvil v prvovrstno moštvo (Bombenmannschaft), ki bi dala vsakemu prvorazrednemu nasprotniku na kontinentu dovolj opravka. Če bo šlo v tej smeri naprej, bo lahko Gradjanski v kratkem času dosegel tudi velike internacionalne uspehe.

— **Uspeh zagrebskega rokobarca v Monakovem.** Kakor smo že poročali, so se vršile v cirkusu »Colosseum« v Monakovem velike rokobrene tekme, katerih so se udeležili razni rokobarci svetovnega slovesa. Tekmoval je tudi orjaški Zagrebec Pero Kopp. Kopp je izgubil samo proti Fristen-skemu (Češkoslovaška) in Kornatu (Vzh. Prusija), drugače pa je porazil vse svoje nasprotnike. Rezultat tekmovalja je bil sledeč: zmagovalci: Gustav Fristenški (Češkoslovaška), drugi: Karl Kornatz (Vzhodna Prusija), tretji: Pero Kopp (Zagreb), četrti: Emonds (Porenje), peti: Karl Reber (München), šesti: Le Normand (Francija).

To in ono

Tatovi diamanta Grad Conde

Kakor smo že včeraj poročali, je bila zagonetna tatvina slovitega diamanta Grad Conde, ki so ga ukradli neznanim vlomilci v francoskem gradu Chantilly, te dni pojasnjena. Francoski listi poročajo, da sta ukradla diamant dva mlada Elzačana. Izsledila ju je slučajno sobarica nekega pariškega hotela, v katerem sta se po uspešnem vlomu nastanila.

Sobarica je vzela skrivaj iz ročnega kovčka, ki ga je pustil mladi Elzačan v sobi, jabolko. Ko je jabolko ugriznila, je začutila med zobmi nekaj trdega. V jabolku je bil skrit diamant. Sobarica je obvestila o tem policijo, ki je tatova izsledila in aretirala. Tatova sta tatvino takoj priznala. Izjavila sta, da sta manjše diamante v teži 75 karatov prodala dvema prekupčevalcema za 30.000 frankov. Vse ukradene dragocenosti, ki jih nista moglo prodati, sta vrgla v Seino. Samo sloviti diamant Grad Conde, ki si ga nista upala pokazati kupcem, sta skrila v jabolku.

Katastrofa norveškega parnika

V severnih krajih Evrope so divjali že dni strahoviti snežni meteži. Skandinavski države že davno niso imele ob tem času tako hude zime. Najbolj je divjal vihar na Norveškem, kjer je vrgl pri Kjukanposu vlak z nasipa. Tudi pristanišča na zapadni obali so bila močno poškodovana. Lüksni turistijski parnik «Mira» je zadel blizu pristanišča Bergen ob skalo, več manjših parnikov se je na odprtem morju potopilo. Tragična usoda je zadela parnik «Balholm», ki je odplul koncem preteklega tedna na Island.

Parnik je plul okrog otoka, ustavljal se je v štirih pristaniščih; zadnja postojanka je bilo pristanišče Akureyri. Parnik je vodil mladi kapitan Vaage, ki se je nedavno oženil in vzel ženo s seboj, tako da sta imela ženitovanjsko potovanje na morju. Posadka je štela 17 moških, 14 je bilo Norvežanov iz bergske okolice, 2 Angleži, 1 pa Nemec. Kapitan Vaage je bil znan kot izkušen

mornar. Na krovu je bilo tudi nekaj potnikov. Dne 2. decembra ponoči je odplul «Balholm» iz Akureyri proti Haftrifjordu. Vreme je bilo ugodno, vendar se pa atmosfera še ni bila umirila. Toda kapitan ni hotel več čakati v pristanišču, ker so hoteli biti potniki za božične praznike doma. Pa tudi kapitan se je želel čim prej vrniti, da bi mogel z mlado ženo v miru preživeti prve božične praznike.

Drugi dan je divjal na morju strahovit vihar. Parnik se je obupno boril z divjimi elementi. Dva dni je imel še zvezo s svetom in njegovi klici na pomoč so prihajali po brezličnem brzjavi v pristanišča v vedno daljših presledkih. Naposled so klici na pomoč prenehali. Dne 13. t. m. so našli mornarji kose razbitega parnika in nekaj trupel, med njimi tudi truplo kapitana nove soproge, privezano k tramu razbitega čolna. «Balholm» je pokopal pod seboj v morskih globinah 23 oseb. Kapitanovega trupla niso našli.

Zračna zveza Anglije z Indijo

V soboto je bila otvorjena zračna zveza med Anglijo in Indijo. Prvi aeroplan je zapustil London zgodaj zjutraj in se ustavil čez dve uri v Le Bourgetu pri Parizu, odkoder je nadaljeval pot proti Marseillu. Radi goste megle se je moral ustaviti v Lyonu.

Prvi potnik je bil ravnatelj civilnega zrakoplovstva, avijacijski vicemarsal sir Sefton Branner. Razen njega in pilota so bili v aeroplanu še štirje potniki. Aeroplan je poletel preko Neaplja na Malto, kjer je počakal na drugo letalo, ki je zapustilo London v ponedeljek. Tretje letalo, na katerem poleti vojni minister sir Samuel Hoare v spremstvu svoje soproge in štaba, zapusti London 29. decembra. Z Malte poletijo angleški aeroplani v Kairo, kjer pričakujejo prvi aeroplan v soboto. Ta aeroplan se v Kairo ustavi, dočim poleti drugi takoj do Basre, odod pa v Delhi. Redni zračni promet se bo vršil v obeh smereh med Kairo in Basro. Zračna zveza Basra-Karači pa pred aprilom ne bo otvorjena. Letala bodo startala v Kairo vsako sredo po prihodu poštnega parnika iz Anglije, v nasprotni smeri pa poleti letalo iz Basre vsako soboto.

Narkozan

Zdravilo proti obolenju radi opojnin.

Iz Amerike prihaja izredno važna vest, da se je zdravniku dr. Horowitzu posrečilo sestaviti zdravilo, ki ga imenuje »narkozan« in ki v treh dneh do treh tednov docela ozdravi posledice obolenj radi prevelikega uživanja opojnin (alkohol, kokain, morfi, opij i. t. d.). Zdravilo je sestavljeno iz nekega alkoholnega ekstrakta in iz beljakovine in vitaminov leče. Narkozan je dr. Horowitz preizkušal več mesecev v newyorških bolnicah; med 400 bolniki samo pri treh ni učinkoval, drugi so vsi ozdraveli.

Dr. Horowitz je pomadžarjen Slovak, ki pa živi sedaj že nad 20 let v Ameriki in živa tam sloves prvovrstne medicinske kapacitete. Posvetil se je zlasti študiju raka, ki ga je tudi poskušal zdraviti z ekstrakti raznih zdravilnih zelišč. To se mu sicer še ni posrečilo, prišel pa je pri tem na narkozan; ki bo tudi pomenil za vse človeštvo veliko dobroto, ker medicinska veda doslej ni poznala zanesljivega zdravila proti obolenju radi zlorabe raznih opojnih sredstev.

Odmevi velike tatvine v Pragi

Kakor smo že poročali, je bilo ukradeno nedavno nekemu vlagatelju v praški Obrtni banki iz žepa 100 tisoč čeških kron. Policija je kmalu ugotovila, da sta se polastila tega denarja neapolitanski trgovci Abraham Bresky in Jakob Goyas iz Streto di Saldo v Uruguayu. Bresky je bil še isti dan v Pragi aretiran. Pri njem so našli samo 1000 Kč. Goyasu se je posrečilo odnesti pete. Bresky je spočetka tatvino tajil. Izjavil je, da Goyasa sploh ne pozna. Preiskava je pa dognala, da je bil Bresky prejšnji dan z Goyasom v neki praški trgovini, kjer sta hotela

popraviti nalivna peresa. Drugi dan sta prišla ponovno v trgovino in zahtevala peresa takoj nazaj. Ker se niso bila gotova, sta spravila v trgovini aktovko in ročni kovček, češ da morata hiteti na konzulat po potne liste.

Pri konfrontaciji Breskega z uslužbenci dotične trgovine je bil tat razkrinkan. Uslužbenci so spoznali po fotografiji tudi njegovega tovariša. Tudi blagajnik Obrtne banke je oba spoznal. Po teh konfrontacijah je Bresky priznal, da pozna Goyasa, ki je sam izvršil tatvino. Povedal je, da sta se odpeljala iz trgovine z avtomobilom na avstrijski konzulat, kjer sta dobila vizum. Goyas se je odpeljal potem na kolodvor, kamor bi mu moral slediti tudi Bresky, ki se je pa v trgovini zadržal. Bresky sedi zdaj v preiskovalnem zaporu, za Goyasom je pa izdala policija tiralo.

Strašna nesreča na reki Hudson

V ponedeljek dopoldne se je na reki Hudson v Severni Ameriki dogodila katastrofalna nesreča. Manjši potniški parnik je zadel ob veliko ledeno goro, i je plula po reki. Radi silnega sunka je padlo okoli 100 ljudi v vodo. Nad 40 oseb je utonilo, 24 pa so jih napol zmruženih prepeljali v bolnico. Na ladji so bili večinoma brezposelni, katere je parnik vozil v neko tovarno v New Jersey. Ker so delavci na krovu tik pred nesrečo prepevali, se ljudje na obrežju, ki niso opazili nesreče, niso zmenili za krike ponesrečenih, menceč, da delavci kričijo iz radosti, ker so dobili službo. Zato se je reševalna akcija zakasnila. Šele nekaj časa po katastrofi so opazili ljudje z obrežja, da se je dogodila nesreča, nakar so hoteli ponesrečenim na pomoč, a je bilo za večino že prekasno.

Smoking (frak) - oblačila

izdeluje po najnovejši modi in prvovrstni izdelavi krojaški oddelek tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Za tovrstno izdelavo prevzame tvrdka vso odgovornost!

× Banka v igralnici Monte Carla je bila v nedeljo že v drugi tekoni enega meseca razbita in to par urah dvakrat zaporedoma. Srečni igralci so dobili nad pol milijona zlatih frankov ali 5 milijonov dinarjev. Bilo jih je deset, med njimi po štirje Avstrijci in Angleži ter dva Francozi.

× Pogreznjena vas. V italijanski provinci Piacenza je zadela vas Torrio strahovita katastrofa. Z bližnjega hriba se je začel pomikati proti vasi, ki šteje 600 prebivalcev, velik plaz. Ogromne plasti pesčene prsti so zasule že veliki del vasi. Ceste in mostovi so popolnoma uničeni. Vsi prebivalci so zbežali v bližnje vasi.

× Roparski napad v brzovlaku. V brzovlaku Neapoli-Tarent je bil izvršen v nedeljo ponoči drzen roparski napad. V kupeju II. razreda je sedel letalski stotnik s svojim lovskim psom. Med vožnjo je stopil v njegov kupe eleganten gospod, ki je kapitanu napadel z nožem. Kmalu je nekdo potegnil za zasilno zavoro in brzovlak se je ustavil. Iz vagona II. razreda je skočil elegantni neznanec, za njim pa lovski pes. Ko so sprevedniki pregledali vlak, so našli v kupeju stotnika z globoko rano na vratu. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je povedal, da mu je napadalec odnesel ves denar. Napadalec so kmalu izsledili in aretirali.

× Zrtev planin. V nedeljo sta odšla Dumačana Engel in Peniaz na goro Stuhleck na nižjeavstrijsko-štajerski meji, kjer ju je zalotil snežni metej. Peniaz je srečno prispel v dolino, dočim je ostal njegov tovariš v snegu. Rešilna ekspedicija ga doslej še ni našla.

Böhm-flavta

za 800.— Din naprodaj
Na ogled v trafiki hotela «Niona» 3959

Vpokojenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika, dober računar — išče službo — skladščika — Ponudbe pod «Soliden/3957» na upravo «Slov. Nar.»

Gospodična

z večletno prakso, večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter stenografije in strojepisja — išče službo Nastop 1. januarja — Ponudbe pod «Dobra moč/3981» na upravo «Slov. Nar.»

Prodaje se radi bolesti

stara kavarna postojeca 20 godina, u najprometnijoj ulici, posredna za apoteku, drogeriju, veletrgovinu, kavanu i restavraciju. — Ugovoru na 4 god.; namjerna mala. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda» 3990

Starine:

tabernaklje, sekretarje, garniture, komode stekla srebrno, porcelan itd. kupujem po ljubiteljskih cenah — Brze ponudbe z natančnim popisom in navedbo cene na: Julij pl. Huebmershofen-Silbernagl, Zagreb, Illica 131 a. 1476

Originalne potrebščine za Opalograph.

Reservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyclostil

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova 6 Telef. 980

Stanovanje

dveh sob s kuhinjo išče mlad zakonski par v mestu ali na periferiji mesta. — Ponudbe pod «Stanovanje 3994» na upravo «Slov. Naroda».

Kdo posodi

drž. uradniku 3000 Din proti mesečnemu odplačevanju. Obresti plačam Din 300. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Nujno/3995».

Oglejte si

KLOBUKE iz baržuna in klobučevine (filca) od 80 Din naprej — samo v modnem salonu Stuchly-Maske, Židovska ulica 3. 3877

Bukova drva

zdrava in popolnoma suha — kupim proti takojšnjemu plačilu — Ponudbe na: Franjo Kallan, trgovec, Celje 3938

Kupim enodružinsko hišico ali vilo

v mestu ali ne daleč od centra. — Ponudbe pod «Takojšnje plačilo/3958» na upravo «Slov. Nar.»

Kuharico

pridno in pošteno — išče za takoj vpokojenec. — Ponudbe pod «Kuharica 3996» na upravo «Slov. Naroda».

Dijaka

sprejemam na stanovanje in dobro domačo hrano v bližini gimnazije — Ponudbe pod «Dijak/3980» na upravo «Slov. Nar.»

Ekonom

z večletno prakso, zmožen slovenskega in nemškega jezika — išče službo pri večji graščini. — Ponudbe pod «Ekonom 3993» na upravo «Slov. Naroda».

Pisarniški prostori

ormerni za odvetnike, notarije, zdravnike, trgovce, obstoječi v 3. s. na Miklošičevi cesti se oddajo 1. januarja 1927. Vpraša se pri «Oblac mci».

Zaloga tapetniških izdelkov in potrebščin

RUDOLF SEVER

v Ljubljani

da je preselil
naznanja. svojo zalogo in delavnico v lastne prostore
na Marijin trg štev. 2

nasproti Frančiškanske cerkve

3888

DUBIED Za Božič in Novo leto 10% popusta
Josip Petelinca šivalni stroji **GRITZNER**
in pletilni stroji - Dubied
Najnižje cene. — Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Najnovejša oprema.
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. (Poleg Prešernovega spomenika za vodo. Telefon 913)

Obračamo pozornost spoštovanih meščanov, da je

Mehanička tovarna oblek

d. d. iz Zagreba

odprla svoje tovarniško skladišče v Ljubljani. Mestni trg 5, kjer ima največjo izbiro gotovih moških in otroških oblek, raglanov, ulsterjev zimskih suken črnih barvasih, kratkih sukenj s krznim in brez krzna na modernejših barv in tazon, hlače najmodernejših barv in vzorcev dalje največja izbira dežnih plaščev, delavskih oblek, lahkih hlač (breches) usnjatih sukenj, kakor tudi vse druge konfekcijske predmete. — Ker je tovarniško skladišče najboljše sortirano in prodaja vse po strogo stalnih originalnih cenah, priporočamo vsakemu v njegovem lastnem interesu, da pridno si kaj kupi, ogleda izbiro, ker so cene brez konkurenčne in izdelava prvovrstna.

Mehaničke tovarne oblek d. d. Tovarna v Zagrebu, Savska cesta št. 20

Do sedaj so odprta sledeča tovarniška skladišča:
Beograd, Kralja Milana ulica 5 (Terazije) Zagreb, Illica 68
Niš, Obrenovičeva ulica 12 — Split, Narodni trg 9
Skopje, Kralja Petra ulica 42

LJUBLJANA, Mestni trg 5

Praktična in cenena

-- božična darila --

priporoča tvrdka

Ign. Žargi

Sv. Petra cesta 3 in 11

Najcenejša božična in novoletna darila so dobre knjige, čeprav imajo za obdarovanca največjo vrednost.

Za Vas osebno za prijatelje planin in za ljubitelje prirode:

Badjura, **Jugoslavanske Alpe** (Slovenija) s krasnimi slikami, eleg. vez. no Din 120.— Din 100.—
Badjura, **Šmucar** — Praktični vodnik po Podravju — Din 40.—
Bonsis, **Čebotica Maja**, s slikami. Eleg. vezano Din 36.— Din 20.—
De Foe, **Robinson Crusoe**. Z izvirnimi slikami. Prevel Vladimir Levstik. Najboljša in najpopolnejša slovenska izdaja najsilnejše mladinske knjige. — B. štirin Dn 28.— Din 32.—
Po pošti vsaka k jiga Din 1.50 več. Zahtevajte seznam, katere Vam pošljemo brezplačno.

Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, d. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta

RHEUMO

akutno in kronično, bolečine v kosteh, zbadanje, otuplost, tinitus, krči v želodcu, glavobol, protin, shias in vsake vrste nevarne, zdravi uspešno

RUSKI MELEM.

Dovoljen od ministrstva zdravja v Beogradu. Premnoga zahvalna pisma potrjujejo njegovo zdravilnost. Obenem je pa tudi najcenejša vsi specialitet vrste. Dobiva se na vseh lekarnah in drogerijah naše dežele.

Po pošti s povzetjem: Dvorska apoteka Bogojević Skoplje

Naznanilo.

Podpisani vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem s 15. t. m. prevzel

izvrševanje slaščičarske obrti

od g. Alojzija Dežmana v Ljubljani
Gosposka ulica št. 4

Obrt bom vodil sam osebno ter izdeloval vsa v to stroko spadajoča dela, da bom mogel postreči s prvovrstnimi izdelki v popolno zadovoljstvo svojih odjemalcev. V dokaz svoje sposobnosti in kvalifikacije naj služi dejstvo, da sem bil več let vodja te stroke v hotelu Union v Ljubljani, kjer se je občinstvo lahko prepričalo o mojih zmognostih.

Priporočajo se beležim z odličnim spoštovanjem

Alojz Gallé,

LJUBLJANA, Gosposka ulica št. 4